

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπέρ Μαντιθέου* §§19-21

A1.

Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι δημηγόρησε παρά το νεαρό της ηλικίας του, επειδή βρέθηκε σε θέση ανάγκης και ότι ακολουθεί τον τρόπο ζωής και το πρότυπο των προγόνων. Υποστηρίζει, εξάλλου, ότι η υπέρμετρη πολιτική φιλοδοξία του πηγάζει από την πολιτική παράδοση της πόλης, αλλά και την κυρίαρχη πεποίθηση της πολιτείας, και των ίδιων των βουλευτών, ότι μόνο οι ασχολούμενοι με τα κοινά θεωρούνται άξιοι πολίτες.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αριστοτέλης, *Ρητορική* 1419b

Επισήμανση: Στο συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο ο Αριστοτέλης γενικεύει τις παρατηρήσεις του για τον ρόλο που έχει ο επίλογος στους ρητορικούς λόγους. Έτσι, μπορεί να αναζητηθούν στοιχεία στον επίλογο (§§20-21) του *Υπέρ Μαντιθέου* λόγου που επιβεβαιώνουν τις παρατηρήσεις του Αριστοτέλη. Για παράδειγμα, ο Μαντίθεος στο τέλος του λόγου προδιαθέτει ευνοϊκά τους ακροατές για τον ίδιο αναδεικνύοντας το ήθος του, μειώνει τη σημασία της δυσαρέσκειας που ίσως είχε προκληθεί από την πρώτη δημόσια αγόρευσή του σε νεαρή ηλικία, διεγείρει επιθυμητά πάθη στην ψυχή των ακροατών εγκωμιάζοντας τους βουλευτές και γενικότερα καθιστά φανερό στο ακροατήριο ότι είναι ένας καλός άνθρωπος και υποδειγματικός πολίτης.

B4.

1-β, 2-α, 3-β, 4-β, 5-α

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, *Μένων* 71e-72a

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Μα δεν είναι δύσκολο, Σωκράτη να πω. Πρώτα πρώτα, αν θέλεις να μιλήσω για την αρετή του άνδρα, είναι ευκολότερο· γιατί τούτη είναι η αρετή του, να είναι ικανός να διοικεί την πόλη, και, κάνοντας αυτό να ευεργετεί τους φίλους και να βλάπτει τους εχθρούς, και να προσέχει ο ίδιος να μην πάθει τίποτε τέτοιο. Αν πάλι θέλεις την αρετή της γυναίκας, δεν είναι δύσκολο να αναπτύξω ότι πρέπει αυτή να κυβερνά καλά

Δεν είναι δύσκολο Σωκράτη, να σου πω. Πρώτα πρώτα, αν θέλεις να μάθεις για την αρετή του άνδρα, εύκολο· συνίσταται στην ικανότητα ν' ασχολείται τούτος με τις υποθέσεις της πόλης και κατά την ασχολία του αυτή να κάνει καλό στους φίλους, να τιμωρεί τους εχθρούς και να προσέχει να μην πάθει ο ίδιος κάτι άσχημο. Εύκολο είναι να σου μιλήσω και για την αρετή της γυναίκας: Πρέπει να διοικεί καλά το

το σπίτι, συντηρώντας καλά όσα έχει μέσα και όντας υπάκουη στον άνδρα. Άλλη πάλι είναι η αρετή του παιδιού, του κοριτσιού και του αγοριού, και του ηλικιωμένου ανθρώπου, του ελεύθερου, του δούλου. Είναι και άλλες πάρα πολλές αρετές, ώστε δεν έχω δυσκολία να πω για την αρετή τι είναι· γιατί σε κάθε μια από τις πράξεις και τις ηλικίες, για κάθε έργο, στον καθένα από μας βρίσκεται η αρετή· και με τον ίδιο τρόπο, νομίζω, Σωκράτη, και η κακία. Φαίνεται, Μένων, πως πολύ με ευνόησε η τύχη, αφού μιαν αρετή ζητώντας ανακάλυψα σε σένα ολόκληρο σμήνος.

Μτφρ. Β. Ν. Τατάκης. [1940].

νοικοκυριό της, να διατηρεί ό,τι υπάρχει μέσα σε αυτό και να υπακούει τον άνδρα της. Άλλη πάλι είναι η αρετή του παιδιού, αγοριού ή κοριτσιού, άλλη πάλι του γέροντα, άλλη, αν θέλεις του ελεύθερου κι άλλη του δούλου. Υπάρχουν ακόμα και πολλά άλλα είδη αρετής, ώστε δεν δυσκολεύεται να πει κάποιος τι είναι τούτη· η αρετή δηλαδή του καθενός είναι ανάλογη με κάθε πράξη και ηλικία, και αλλάζει σε σχέση με κάθε έργο. Το ίδιο ισχύει, νομίζω, Σωκράτη, και για την κακία.

Μου φαίνεται πως δοκιμάζω μεγάλη ευτυχία, Μένων, αν, ζητώντας μία μόνο αρετή, βρήκα κοντά σου σμήνος ολόκληρο.

Μτφρ. Φιλολογική Ομάδα «Κάκτου». 1993.

Γ4.

α.

άνδρός: είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (γενική κτητική) στο *ἀρετήν*.

τούς φίλους: είναι αντικείμενο στο (απαρέμφατο) *εὖ ποιεῖν*.

μηδέν: είναι σύστοιχο αντικείμενο στο (απαρέμφατο) *παθεῖν*.

οἰκεῖν: είναι υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα *δεῖ* [τελικό απαρέμφατο].

πρεσβυτέρου: είναι (ομοιόπτωτος προσδιορισμός) επιθετικός προσδιορισμός στο *άνδρός*.

τῶν πράξεων: είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός (γενική διαιρετική) από το (*καθ'*) *ἐκάστην*.

β.

«ὅ,τι ἐστίν»: είναι δευτερεύουσα (ονοματική) πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής άγνοιας), αντικείμενο στο (απαρέμφατο) *εἶπεῖν*.